

2018-03-31

Remiss-Behandling-av-spelmissbruk-och-spelberoende@socialstyrelsen.se

FSS yttrande över Socialstyrelsens förslag till *Behandling av spelmissbruk och spelberoende. Kunskapsstöd med nationella rekommendationer till hälso- och sjukvården och socialtjänsten*

Socialstyrelsen har tagit fram ett kunskapsstöd med rekommendationer om behandling vid missbruk och beroende av spel om pengar. Bakgrunden till det är de ändringar som trädde i kraft 1 januari 2018 i socialtjänstlagen (2001:453), SoL, och hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL.

Lagändringarna medför ett utvidgat ansvar för socialtjänsten att förebygga, motverka och bistå med insatser vid spelmissbruk. För hälso- och sjukvården innebär lagändringen en skyldighet att särskilt beakta barns behov av information, råd och stöd om en vuxen som barnet bor tillsammans med har ett missbruk av spel om pengar. Lagändringen innebär också att kommun och landsting ska ingå överenskommelse om samverkan kring personer som missbrukar spel om pengar.

Kommuner och landsting har ett gemensamt ansvar för att tillhandahålla stöd och behandling till personer med spelmissbruk eller beroende utifrån sina respektive ansvarsområden. Detta innebär samma ansvar som för substansmissbruk eller beroende.

När det gäller spelberoende har hälso- och sjukvården ett ansvar för att behandla spelberoende, precis som vid andra psykiatriska sjukdomstillstånd som ingår i klassifikationssystemet ICD-10 och den psykiatriska diagnosmanualen DSM-59. Hälso- och sjukvården ska särskilt beakta barns behov av information, råd och stöd när barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor med har ett missbruk av spel om pengar.

Från och med 1 januari 2018 har socialtjänstens ansvar för att förebygga och motverka missbruk utökats till att även omfatta missbruk av spel om pengar (3 kap. 7 § SoL). Socialnämnden ska bistå med insatser eller försöka motivera personer som missbrukar spel om pengar som behöver stöd, vård och behandlingsinsatser att söka hjälp för att komma till rätta med sina problem. Exempel på tänkbara åtgärder kan vara allt från generella insatser till individuellt anpassade insatser som syftar till återfallsprevention, motivation och strukturerade program. Socialnämnden har också ett ansvar för att aktivt arbeta för att förebygga och motverka missbruk av spel om pengar bland barn och unga (5 kap. 1 § 5 SoL).

De regler och krav på handläggning och myndighetsutövning enligt SoL som gäller vid substansmissbruk gäller även vid spelmissbruk. Däremot är tvångsvård i enlighet med lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, LVM, inte tillämplig när det gäller spelmissbruk.

FSS synpunkter och förslag

FSS ställer sig positiv till Socialstyrelsens ”Kunskapsstöd med rekommendationer om behandling vid spelmissbruk och spelberoende”. Spelmissbruk och spelberoende är ett nytt kunskapsområde för kommunerna och rekommendationerna tydliggör kommunernas uppdrag och upplevs som väl genomarbetade. Kunskapsstödet bidrar till att se behandling av personer med spelmissbruk eller spelberoende som en integrerad del av vården och omsorgen för att främja psykisk hälsa och välbefinnande samt för att minska ekonomisk utsatthet.

FSS vill understryka vikten av ett gott samarbete och samverkan samt tydlig ansvarsfördelning mellan socialtjänst och hälso- och sjukvård när det gäller personer med spelmissbruk och spelberoende på samma sätt som vid andra former av missbruk och beroende. FSS anser att det är viktigt att hälso-sjukvård har och tar ett tydligt ansvar avseende behandling av spelmissbruk samt att utveckling av evidensbaserad metoder för behandling fortsätta att utvecklas och erbjudas.

FSS bedömer såsom Socialstyrelsen att den förändrade lagstiftningen och de nya rekommendationerna kommer medföra att fler personer med spelmissbruk eller spelberoende söker kontakt med socialtjänsten eller hälso- och sjukvården. Fler personer med identifierat spelmissbruk eller spelberoende kommer även att erbjudas stöd och behandling. Det kommer att finnas behov av utbildningsinsatser och ökad kompetens hos personal inom såväl kommun som landsting.

FSS anser att det hade varit önskvärt om rekommendationerna hade kunnat ge en närmare vägledning om hur kommunerna ska upptäcka spelmissbruk inom andra verksamhetsområden än de som arbetar med missbruk och beroendefrågor. Socialstyrelsen anger att det i första hand är personer med låg socioekonomisk status som hamnar i spelmissbruk vilket är en viktig information vid planeringen av det förebyggande arbetet.

Det finns ännu inte så mycket kunskap om spelmissbruk och spelberoende och det vetenskapliga underlaget är begränsat generellt. Det är därför viktigt att följa vad som händer inom området och att sprida de kunskaper som kommunerna får och på det sättet skapa en evidensbaserad praktik.

För Föreningen Sveriges socialchefer

Lars Liljedahl, ordförande

Föreningen Sveriges socialchefer är en partipolitiskt obunden förening som verkar för utveckling av den svenska välfärdsmodellen. Vi arrangerar årligen den socialpolitiska konferensen Socialcheferdagarna. Läs mer på socialchefer.se och socialcheferdagarna.se